

Svaka organizacija koja uključuje volontere i volonterke morat će donijeti informiranu odluku o tome koga će uključiti u volontiranje. Hitna situacija, poput pandemije COVID-19, nije vrijeme za opuštanje ili zanemarivanje provjere volontera/ki - sada je važnije nego ikad!

Okolnosti u kojima će vam trebati viša razina provjere volontera/ki uključuju:

- Ako se radi o volontiranju s ranjivim osobama;
- Ako će volonteri/ke volontirati bez puno mogućnosti za praćenje/superviziju;
- Ako volonterima/kama trebaju određene vještine, poput vožnje ili poznavanja nekog jezika;
- Ako volonteri/ke volontiraju na aktivnostima koje su povjerljive;

Osnove provjere volontera/ki

- Ne postoji način provjere koji dolazi s potpunim jamstvom;
- Činjenica da radite provjeru volontera/ki i to oglašavate javno, jest neka tehnika provjere;
- Budite jasni i pravedni tijekom cijelog postupka; recite volonterima koje provjere planirate provesti i unaprijed dobijte njihov pristanak;
- Ne prikupljajte više podataka nego što zapravo trebate;
- Budite dosljedni; provjerite svakog volontera/ku na isti način, čak i ako ga/ju već poznajete;
- Sigurno pohranite sve povjerljive podatke; ograničite pristup onima kojima je stvarno potreban
- Nikada se ne oslanjajte samo na instinkt - kombinacija alata za provjeru je uvijek poželjnija od oslanjanja na samo jedan;
- Koristite samo metode provjere koje su primjerene volonterskoj poziciji;

Opisi pozicija i informacija o organizaciji

To je prvi korak u bilo kojem postupku provjere i odabira. Davanjem točnih informacija o vašoj organizaciji i zadacima koje treba obaviti, omogućujete potencijalnim volonterima i volonterkama da poduzmu postupak samoodabira kako bi vidjeli zanima ih li to što nudite i hoće li biti prikladni za pozicije koje tražite.

Prijavni obrasci

Omogućuju organizaciji dobivanje administrativnih detalja (ime, adresa itd.) Kao i postavljanje pitanja o iskustvu i razlozima za volontiranjem. Prijavni obrasci, za razliku od životopisa, osiguravaju da se prema svima postupa na isti način i da se od svih prikupljaju iste informacije. Imajte na umu da pisani obrasci mogu biti nepotpuni za osobe koje imaju neke probleme vezane uz pismenost, zato budite spremni ponuditi alternative.

**HRVATSKI
CENTAR
ZA RAZVOJ
VOLONTERSTVA**

POZITIVNA STRUJA VOLONTERSTVA

Izvor: Volunteer Ireland, www.volunteer.ie

Intervjui

Intervjui bi se uvijek trebali smatrati dvosmjernim procesom u kojem organizacija i volonter/ka mogu saznati o tome jesu li kompatibilni. Intervjue provodite na što je moguće više neformalan način (razmislite o tome da ih nazovete „chatovima“); kada ljudima pristupate opušteno, osigurat ćete da dobijete najbolje od njih. Tijekom COVID-19 mogli biste intervjuirati potencijalne volontere/ke telefonom ili još bolje online licem u lice koristeći alate kao što su Skype ili Zoom.

Provjera vještina i kvalifikacija

Ponekad je prikladno tražiti da potencijalni volonteri/ke izvrše test kako biste provjerili određenu vještinu. Primjeri uključuju rad za računalom, strani jezik, održavanje radionice itd. Povremeno ćete također trebati potvrditi da netko posjeduje određene akademske ili profesionalne kvalifikacije ili da vozači/ce posjeduju valjane dozvole. Ako ne možete upoznati volontera/ku licem u lice, možete ih tražiti da vam e-poštom pošalju fotografiju tih vještina ili kvalifikacija.

Reference

Neke organizacije od potencijalnih volontera/ki traže preporuke od relevantnih osoba. Preporuka se može dati telefonom ili u pisanom obliku. Jednostavan obrazac ili check lista za telefonske preporuke osigurava dosljednost, jednostavan je za popunjavanje i jamči da se teška pitanja ne izbjegavaju namjerno.

Provjera vezana uz zdravlje i sigurnost

Ovisno o poziciji, od volontera/ki ćete možda trebati dodatne zdravstvene podatke u vezi s njima ili članom njihove obitelji koji je u kategoriji "u riziku" vezano uz COVID-19. Budite osjetljivi u postavljanju pitanja, ali budite pažljivi i savjesni u zaštiti svojih volontera/ki.

Probni rok

Neke organizacije koriste procese uključivanja, edukacije i probnog roka kao metode odabira volontera/ki. Na primjer, neki zahtijevaju od potencijalnih volontera/ki da prođu edukaciju prije nego što počnu volontirati. Drugi imaju razdoblje promatranja u kojem se volonter/ka prati i podržava dok obavlja svoj zadatak.

**HRVATSKI
CENTAR
ZA RAZVOJ
VOLONTERSTVA**

POZITIVNA STRUJA VOLONTERSTVA

Kako reći ne

Neizbježno, odabir volontera/ki znači da ponekad morate reći „ne“ potencijalnim volonterima i volonterkama. To može biti vrlo teško pogotovo kada puno ljudi želi pomoći u svojim zajednicama. Ljude možete odbiti pismom, telefonom ili licem u lice. Koju god metodu odabrali, naglasite da se pridržavate službene politike, objasnite zašto su bili neuspješni/e, ponudite prijedloge za stjecanje iskustva / vještina i, ako je prikladno, ponudite alternative. Imajte na umu da samo zato što volonter/ka možda nije prikladan za vašu organizaciju, to ne znači da ne mogu uopće volontirati. Ako se volonter/ka ne podudara s vašom organizacijom, možda bi bio prikladan/a za drugu organizaciju, uputite ih u njihov lokalni volonterski centar.

ZAKONSKE OBAVEZE ORGANIZATORA VOLONTIRANJA VEZANE UZ DIREKTAN RAD S RANJIVIM SKUPINAMA

Prema Zakonu o volonterstvu (NN 22/13) kao organizator volontiranja u slučajevima kada volonteri i volonterke rade direktno s osjetljivim/ranjivim skupinama vaša je obaveza izvršiti dodatnu provjeru volontera/ki.

Uz pisani Ugovor o volontiranju koji je obavezan u ovim slučajevima, ako dođe do dogovora i odlučite volontera/ku angažirati na poziciju koja uključuje direktan rad s ranjivim skupinama, potrebni su i dodatni obrasci.

Dodatni obrasci koje morate pribaviti su različiti s obzirom na duljinu volontiranja:

- kratkotrajno volontiranje odnosi se na povremeno volontiranje kroz kraće, ograničeno razdoblje;
- dugotrajno volontiranje odnosi se na to da volonter/ka volontira svaki tjedan, u kontinuitetu, dulje od 3 mjeseca (ili s pretpostavkom da je priroda volonterske pozicije takva da bi ona trebala trajati dulje od tri mjeseca);

Zakon govori sljedeće:

- u slučaju kratkotrajnog volontiranja kojim se pružaju usluge osjetljivim skupinama (djeci, osobama s invaliditetom, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti), obvezni sastavni dio Ugovora o volontiranju je pisana Izjava volontera koja sadržava sljedeće elemente: nepostojanje sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, liječenja od ovisnosti, zabrana obavljanja zvanja, ne postojanje pravomoćne osude ili vođenje kaznenog postupka za neke od kaznenih djela, ne postojanje prekršajne pravne sankcije propisane Zakonom o zaštiti nasilja u obitelji. (čl. 21. ZIDZoV, NN 22/13);

**HRVATSKI
CENTAR
ZA RAZVOJ
VOLONTERSTVA**

POZITIVNA STRUJA VOLONTERSTVA

- u slučaju dugotrajnog volontiranja (dulje od 3 mjeseca, kontinuirano, na tjednoj osnovi) kojim se ugovara pružanje usluga osjetljivim skupinama, obvezni sastavni dio Ugovora o volontiranju je pisana Izjava volontera/ke, kao i kod kratkotrajnog volontiranja, a osim toga organizator volontiranja dužan je pribaviti Posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije sukladno posebnom propisu, uz suglasnost volontera, od Ministarstva pravosuđa.

Više o načinu pribavljanja Posebnog uvjerenja iz kaznene evidencije te predloške obrazaca i izjava možete pronaći ovdje: <https://www.hcrv.hr/resursi/korisni-dokumenti>.

Važno: Dokument koji izdaje Općinski sud - Potvrda o nekažnjavanju i dokument koji izdaje Ministarstvo pravosuđa – Posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije, različiti su dokumenti. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o volonterstvu (NN22/13) navodi samo Posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije kao obavezno.

Obaveze prema Zakonu o volonterstvu samo su jedan način provjere potencijalnih volontera/ki, koji je svakako važan budući da kao organizacija trebate provoditi aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama. U provjeru vaših potencijalnih volontera/ki koji će volontirati osjetljivim skupinama, slobodno uključite sve ono što smatrate potrebnim, vodeći se logikom volonterskih pozicija i imajući na umu sigurnost vaših korisnika i korisnica. To mogu biti neki od načina navedenih u ovome dokumentu ali i sve ostalo što smatrate potrebnim.

Imajte na umu sljedeće:

- Zdrav razum treba prevladati u svim slučajevima, u skladu s međunarodnom dobrom praksom menadžmenta volonterskog programa i Zakonom o volonterstvu.
- Volonterima trebaju biti uključeni temeljem jasnih i preciznih opisa volonterskih pozicija koji su utemeljeni na potrebama vaših korisnika/ca, organizacije/ zajednice. Time će se postaviti parametri pozicije i procijeniti rizik za potrebnu razinu provjere za tu poziciju - koja može uključivati i gore navedene zakonske obaveze.
- Provjera volontera/ki koj volontiraju s osjetljivim skupinama ne temelji se na organizacijskoj politici koje volontere/ke ćete provjeriti. Temelji se na Zakonu o volonterstvu (NN 58/07 i NN 22/13).

- Ta zakonska provjera reći će vam samo je li osoba uhvaćena u nekom kaznenom djelu, ne govori vam je li netko dobra osoba ili ne - što bi vas možda više zanimalo. Važno je da koristite druge alate za provjeru volonter/ki. Tijekom COVID-19 krize, kao minimalnog zahtjeva, predlažemo da zatražite dvije reference koje provjerite i provjerite osobne podatke prije nego što bilo koji volonter/ka započne volontirati.
- Hitne situacije poput COVID-19 su kada ono najbolje i ono najgore u društvu dođe do izražaja. Postoje pojedinci/ke koji ovu priliku mogu iskoristiti na račun najugroženijih. Svi smo odgovorni za zaštitu najugroženijih u društvu, trebali bismo koristiti iste alate za provjeru volontera/ki kao i prije COVID-19.
- Trebali bismo uvijek provoditi dobru praksu menadžmenta volonterskog programa, što može produljiti vrijeme za obradu prijava i potencijalni volonteri/ke se mogu naljutiti zbog te činjenice. Budite spremni na to i unaprijed ih obavijestite o procijenjenoj duljini postupka odabira.

Izvor: Volunteer Ireland, www.volunteer.ie

**HRVATSKI
CENTAR
ZA RAZVOJ
VOLONTERSTVA**

POZITIVNA STRUJA VOLONTERSTVA